

исчерпалъ всичко-то си знаніе въ праздни усилія за да прѣодолей тѣзи трудности. Той умрѣлъ като оставилъ задача-та нерѣшена и като е завѣщалъ на своитѣ послѣдователи, като прѣдмѣтъ за изслѣданіе, достоенъ за най-великы-тѣ имъ усилія.

Астрономы-тѣ не са забавили да припознавать високо-то значеніе на това Ньютоното изслѣданіе. Законъ-тѣ на всемірно-то тяготѣніе още веднажъ испаднахъ въ опасностъ. Най-трудны исчисления были направены и результаты-тѣ, кои-то Ньютонъ получилъ, подтверждавали са отъ всякой послѣдующъ изчислителъ, що-то виждадо са за съвършенно невъзможно да ся избѣгне заключеніе-то, че тѣ были съвършенно точны, и че теорія-та на тяготѣніе-то трѣба да са измѣни въ приложеніе-то на това особенно явленіе. Най-послѣ за тѣзи задача са завзелъ знаменитый астрономъ Клеро. Слѣдъ като повторилъ по най-точенъ начинъ многосложны-тѣ исчисления на свои-тѣ прѣдшественницы, и като получилъ сжщія результаты, той най-послѣ са отхвърлил съ отчаяніе отъ закона на тяготѣніе-то, като провъзгласилъ, че този законъ неможе да обьясни явленіе-то, и са завзелъ да състави нова теорія, коя-то да е въ съгласіе съ самы-тѣ фактове.

Това смѣло обьявленіе на Клеро възбудило всеобщъ интересъ. Да са напустне теорія-та на тяготѣніе-то все едно было, що да са завърнемъ пакъ при първоначалныя хаосъ, кой-то пѣкога господствувалъ въ планетны-тѣ мірове, и пакъ да са начене рѣшеніе-то на велика-та задача, която вече откогѣ считали за съвършенно рѣшена отъ чловѣческый гений. Въ тѣзи дилемма, кога-то астронома съ отчаяніе напустналъ закона на тяготѣніе-то, и кога-то законны-тѣ защитницы на тази теорія были пѣмъ, изведнажъ са появява единъ застъпникъ отъ дѣто най-малко са надѣвали. Бюффонъ, знаменитыя натуралистъ и месафизикъ, смѣло нападналъ новата теорія на Клеро, като я обьявилъ за невъзможна, и захваналъ да защищава закона на тяготѣніе-то съ цѣлъ редъ общы умозрѣнія, кои-то астронома почти приемалъ съ насмѣшка. Какво бы могълъ да знае единъ натуралистъ — този былъ презрителныя въпросъ, кой-то най-напрѣдъ отъ всичко дохождалъ на умъ на астронома. Наистина, Бюффонъ знаелъ твърдѣ малко; но неговы-тѣ нападенія върху Клеро подбудили послѣдыя пакъ да са завърне къмъ свои-тѣ исчисления, за да може съ по-голѣма сила да обори своя противникъ. Той са рѣшилъ, какво-то и да стане, да докара своя трудъ до най-възможна точностъ. Прѣдъ всички прѣдшествовавши исчисления всякой пѣтъ са получавалъ единъ извѣстенъ редъ величины, кой-то са състоялъ, споредъ общо-то тогазъ мнѣніе, отъ членове, кои-то са смалявали по единъ законъ, до като най-послѣ тѣ ставали толкозъ малкы, що-то можали, безъ чувствителна погрѣшка, да са оставятъ безъ вниманіе. Но сега, при по-внимително-то разглѣждане, излѣзло, че членове-тѣ на този редъ величины претърпѣвали твърдѣ заблѣжително измѣненіе въ свойства-та си. Вѣрно было, че величина-та на членове-тѣ на такъвъ редъ постъпенно са смалявала, до дѣто най-послѣ тѣзи количества ставали много малкы; но далечъ отъ съвършенно унищоженіе, тѣ, като достигнали извѣстенъ предѣлъ, намѣсто да са смаляватъ наченали да растѣтъ. По този начинъ сумма-та на редове-тѣ, кои-то изражавали скоро-